

fiativa particulară a cîte unui interpret. Petru Ciubotaru, de pildă, își dorește foarte mult comedia «à l'italienne»: Domenico Soriano al său e un aventurier tomatnic zbătîndu-se între ridicolul de situație și nostalgia unui trecut de perfect libertinaj; tonurile lui sînt adecvate, ritmurile sînt alerte, gestică amplă. Din păcate, toate acestea nu țin prea mult, actorul intrînd în ritmul și în tonalitatea generală de calm domestic, creată de ceilalți. La fel se întîmplă cu cei trei interpreți ai fiilor Filumenei: Ion Sapdaru, Teodor Corban și Adrian Păduraru, care la prima intrare în scenă aduc un aer proaspăt și cîteva note personale de umor, fiind însă repede înghițiți de cenușii ansamblului. Rămîne, totuși, ca o foarte reușită schiță de caracter, propunerea originală a lui Adrian Păduraru (Umberto), ca și aceea a lui Dan Aciobăniței (Nocella) — două apariții pasagere care, împreună cu prima parte a evoluției lui Petru Ciubotaru, ar fi singurele de reținut ca sugestii pentru ceea ce ar fi trebuit și ar fi putut să fie spectacolul.

Celelalte roluri — Rosalia, Alfredo Amoroso, Lucia — sînt de rutină în text, și așa rămîn și în spectacol.

În principiu, nu avem nimic împotriva folosirii unor actrițe-corp ansamblu în roluri cu anume pondere. În cazul de față, Carmen Moruz a fost distribuită în Diana, fetișcana cu care dorește să se căsătorească tomatnicul Domenico; personajul produce niște situații conflictuale care sînt însă ratate pentru că interpreta face față rolului doar cu fizicul ei frumos. Teatrul avea cel puțin două «actrițe-actrițe» care puteau fi distribuite. De ce n-au fost, rămîne secretul lui Polichinelle. Experiența pe care colectivul ieșean a încercat-o cu regizorul Eugen Mercus rămîne nereușită.

■ ȘTEFAN OPREA

CULTUL MINORILOR

DAS VIERMÄDELHAUS (CASA CU PATRU FETE) de Ion Atlas (după o idee de J. Bersan). Traducere de Hans Lengenfelder • **TEATRUL GERMAN DE STAT DIN TIMIȘOARA** • Data premierei: 18 ianuarie 1992 • Regia: Diogene V. Bihoi • Scenografia: Traian Zamfirescu • Ilustrația muzicală: Adrian Ilica • Distribuția: Isolde Cobeț (Mioara), Claudiu Tăran-Wittrich (Mircea), Tatiana Sessler-Pălie (Doina), Diane Calincof (Sanda), Ildiko Jarcsek-Zamfirescu (Mama), Karina Reitsch (Micșunța).

O ușoară deconcertare provoacă noua opțiune repertorială a Teatrului German de Stat din Timișoara. Problema e una de geografie literară, dar nu pentru că autorul, Ion Atlas, se revendică și de la literatura română, și de la cea israeliană, ci pentru că, cele două literaturi negrăbindu-se să-l revendice, dramaturgul rămîne deocamdată un rezident pe «plana mediocrilor». O dovedește prin

această comedioară de situații (previzibile), veritabilă galerie de clișee caracteriale, caz de excepție de la subtilitatea umorului evreiesc, simplă localizare într-un București post-puritan, care apare ca mic paradis al (vai, doar) vorbirii despre sex.

Dar nu tot ce e amendabil pentru teatru e interzis oamenilor de teatru. În ceea ce-l privește pe regizorul spectacolului, el are dreptul să facă o asemenea opțiune. Nonconformist de vocație, colecționar de licențe universitare care și-a sacrificat destinul social pe altarul risipirilor orale, Diogene Bihoi are o mare simpatie pentru toți perifericii acestei lumi, chiar atunci cînd marginalizarea e de natură estetică. Or, în casa labirintică a artelor, frecventarea asiduă a minorilor poate metamorfoza frivolul de primă instanță într-un major(dom) al expresiei artistice. (Cum îl mai exasperau pe Noica, spre exemplu, lecturile lui Cioran din micii secunzi ai literaturii și filosofiei!)

În *Casa cu patru fete* se ridică la pătrat

situația din spectacolul *Două surori*: pres-tidigație regizorală pe un text pitic. Și de astă dată regizorul vrea, și adeseori reușește, să facă, din viciile scriiturii, virtuți scenice. Vidul textual e «dislocat» printr-o bogată inventică a gag-ului, iar mortificarea personajelor în clișee e speculată prin caricaturi scenice grotești. Ultima soluție încerca să camufleze, fără a izbui însă, lipsa supărătoare de profesionalism a trupei. Două remarcabile excepții de la deprofesionalizare: Isolde Cobeț și Ildiko Jarcsek-Zamfirescu. «Restul e tăcere», pentru că celelalte interpretări actoricești, ca și scenografia spectacolului, nu se ridică măcar pînă la demnitatea eșecului.

Tolerînd cultul minorilor, pe care în secret îl practicăm cu toții, așteptăm înțilnirea cu Textul atît a regizorului, care vădește talent, cît și a teatrului de tradiție, care are datorită să renască, cel puțin pentru a muri frumos, care moarte ne încapă înărm să sperăm că nu se va întîmpla.

■ SABIN POPESCU

FĂRĂ RISCURI

PLICUL (LA VREMURI NOI, OAMENI NOI) de Liviu Rebreanu • **TEATRUL BACOVIA DIN BACĂU** • Data premierei: 24 noiembrie 1991 • Regia: Cornel Popa • Decorul: Theodor Anghel • Costumele: Victor Crețulescu • Distribuția: Florin Crăciunescu (Jean Arzăreanu), Ioana Ene (Victoria), Livius Rus (Tufor Popescu), Dinu Cezar (Nicolae Flancu), Viorel Baltag (Constantin Hurmuz), Florin Zăncescu (Gheorghe Galan), Gheorghe Doroftei (Haralamb Mintă), Dinu Apețrei (A. Albeanu), Florin Gheuca (Ion Tămăș), Despina Prisăcaru (Văduva), Narcis Serghiev (Aprodul), Florina Mitu, Codrina Călinescu (Servitoarea).

Dacă Rebreanu este, indiscutabil, un mare prozator, el nu este, așijderea, un mare dramaturg. *Plicul* (1923), singura lui piesă încheiată și reprezentabilă, e mai degrabă o navelă satirică în formă teatrală decît o scriere dramatică propriu-zisă. Dialogul folosește în primul rînd la descrierea și explicarea situațiilor, a întîmplărilor și abia în ultimul rînd la individualizarea personajelor, a căror evoluție se supune, și ea, mai întîi necesităților desfășurării epice. De aceea, comparația (de mulți frecventată) cu dramaturgia carăgialiană (în speță, cu *O scrisoare pierdută*) nu poate avea în vedere decît o oarecare similitudine a problematicei (moravurile corupte ale «aleșilor poporului» dintr-o urbe provincială); nicidecum niveluri mai

Viorel Baltag, Gheorghe Doroftei, Florin Crăciunescu și Dinu Cezar